

VISIT**Wallonia**.be

Excursions en groupe en Wallonie

Groeps-
uitstapjes
in Wallonië

Intro

La Wallonie est la destination idéale pour vos excursions en groupe. À toutes les saisons et dans toutes ses provinces, il y a tant à y vivre, et surtout, il y en a pour tous les goûts !

Partez à la rencontre de ses **villes de charme**, laissez-vous surprendre par ses **musées** et **sites touristiques** et évadez-vous dans sa **nature préservée**.

Dans cette brochure, vous découvrirez une sélection de toutes les richesses et de toute la beauté que la Wallonie vous réserve !

Envie d'en connaître davantage ?

N'hésitez pas à parcourir **notre site web visitwallonia.be** pour encore plus d'inspiration !

Wallonië is de ideale bestemming voor groepsuitstapjes. In elk seizoen en in elke provincie valt er heel wat te beleven. Er is voor elk wat wils.

Denk maar aan de **charmante steden**, de boeiende **musea** en **bezienswaardigheden**, en de **ongerepte natuur**.

In deze brochure ontdek je al het moois dat Wallonië voor jullie in petto heeft ! Het is slechts een kleine greep uit een brede waaier.

Ga alvast eens grasduinen op **onze website visitwallonia.be**. Je doet er ongetwijfeld nog meer inspiratie op !

VISITWallonia.be

Louvain-la-Neuve

1 Le Musée L

Le Musée L (visite : 1h30) fait dialoguer les œuvres : un Bouddha à côté d'un Christ du Moyen Âge, des écritures antiques face à des machines à calculer. Avec ses 20.000 pièces à l'inventaire, le musée ose les rencontres inédites pour nous parler du monde et de notre humilité. On y voit des œuvres d'art mais pas uniquement : il présente les collections scientifiques de l'Université catholique de Louvain. Spécimens d'histoire naturelle, objets archéologiques et ethnographiques ou encore inventions scientifiques sont mis en scène sur 2.600 m² d'exposition, au cœur d'un bâtiment emblématique de l'architecture moderne belge.

2 Le Musée Hergé

Le Musée Hergé (visite : 1h30) dépasse de loin la conception muséale traditionnelle : le créateur de Tintin et son œuvre s'exposent au grand public, en même temps que son époque, avec ses tribulations et son extraordinaire créativité.

Forfait avec repas : disponible sur demande.

Programme valable toute l'année sauf le lundi.

1 Het Musée L

Het Musée L (bezoek: 1u30) laat de kunstwerken dialogeren: een Boeddha naast een middeleeuwse Christus, klassieke schriften tegenover rekenmachines... Het museum selecteert uit zijn inventaris van 20.000 werken ongeziene combinaties om de wereld en onze menselijke natuur te belichten. De bezoeker krijgt kunst te zien, maar niet uitsluitend. Ook stukken uit de wetenschappelijke collecties van de UCL krijgen een glansrol. De 2.600 m² grote expositieruimte toont zowel natuurhistorische specimen, archeologische en etnografische voorwerpen als wetenschappelijke uitvindingen in een gebouw dat symbool staat voor de Belgische moderne architectuur.

2 Hergé Museum

De scenografie van het Hergé Museum (bezoek: 1u30) slaat totaal nieuwe wegen in: het grote publiek kan er niet alleen kennismaken met de schepper van Kuifje en zijn oeuvre, maar wordt tegelijk meegezogen in de boeiende geschiedenis van de 20e eeuw.

Forfait met maaltijd: beschikbaar op aanvraag.

Programma geldig het hele jaar door behalve op maandag.

© Nicolas Borel

Info & réservation/reservering
Musée L
010 47 48 45 • publics@museel.be

2

3

Waterloo 1815

1

Info & réservation/reservering

Musée Wellington/Wellington Museum
02 357 28 60 • contact@museewellington.com

2

© Bruno Dalmonte

1

© FTBW

1 Le Mémorial 1815

Enterré au pied de la Butte du Lion, le Mémorial 1815 (visite : 2h30) vous permet de vivre une des époques les plus tourmentées de notre Histoire comme si vous y étiez. Guidé par un soldat de votre armée favorite, vous découvrez la mécanique qui conduit inexorablement à la bataille au travers d'un parcours immersif dans une scénographie narrative, articulée autour de l'expérience de la bataille. Sans oublier la Butte du Lion qui vous offre une vue unique sur le champ de bataille et le Panorama, une immense fresque de 110 m de circonférence et de 12 m de haut, réalisée en 1912, qui vous immerge au cœur de la bataille.

2 Le Musée Wellington

Au Musée Wellington (visite : 1h) entrez dans l'Histoire ! À la lisière de la forêt de Soignes, cette vieille bâtisse de 1705 a été choisie pour abriter divers états-majors. C'est ici que le duc de Wellington établit son quartier-général le 17 juin 1815, avant d'affronter Napoléon. Il y rédige son rapport de victoire, et donne ainsi le nom de « Waterloo » à la célèbre bataille. À l'aide de gravures, d'armes et de documents, le musée retrace le contexte politique de l'Europe en 1815.

1 Het Memoriaal 1815

Het Memoriaal 1815 (bezoek: 2u30) is ingegraven aan de voet van de Heuvel van de Leeuw en laat je een van de meest bewogen perioden van onze geschiedenis beleven alsof je erbij was. Met een soldaat van je favoriete leger als gids, ontdek je het mechanisme dat geleid heeft tot de slag dankzij een immersief parcours met een verhalende scenografie, toegespitst op de ervaring van de veldslag. Geniet ook van de Heuvel met de Leeuw waar een uniek panorama van het slagveld wacht en het Panorama, een immense fresco met een omtrek van 110 m en 12 m hoog, gerealiseerd in 1912. Deze dompelt je onder in het hart van de veldslag.

2 Het Wellington Museum

In het Wellington Museum (bezoek: 1u) betreed je de geschiedenis! Dit oude gebouw uit 1705, gelegen aan de rand van het Zoniënwoud, werd gekozen om de staf van verschillende eenheden in onder te brengen. Het is hier dat de Hertog van Wellington zijn hoofdkwartier vestigde op 17 juni 1815, de dag voor de confrontatie met Napoleon. Hij stelde er zijn overwinningscommuniqué op en gaf zodoende de naam 'Waterloo' aan deze beroemde veldslag. Met behulp van gravures, wapens en documenten belicht het museum de politieke context van Europa in 1815.

Forfait avec repas : disponible sur demande.

Programme valable toute l'année.

Forfait met maaltijd: beschikbaar op aanvraag.

Programma geldig het hele jaar door.

De l'Abbaye de Villers à la Fondation Folon

Van de Abdij van Villers naar de Stichting Folon

1 La Fondation Folon

Dans le parc Solvay, la Ferme du Château de La Hulpe abrite la Fondation Folon (visite : 1h30). Elle présente plus de quarante ans de création dans une scénographie vivante et originale. Au fil des pages, Folon nous ouvre le livre de sa vie, le visiteur découvre les multiples facettes de son art et de son univers parmi les 500 œuvres exposées : aquarelles, sérigraphies, gravures, affiches, objets détournés, vitraux, sculptures. De la musique, des films, des effets d'optique animent un parcours interactif : on pénètre dans un livre immense, on entre dans la tête de l'homme bleu, on se perd dans des jeux de miroirs, on découvre des affiches à l'infini et les secrets de l'atelier de l'artiste, pour terminer le parcours sous une myriade d'étoiles.

© Fondation Folon

2 L'Abbaye de Villers-la-Ville

Haut lieu historique et touristique de Belgique, l'Abbaye de Villers-la-Ville (visite : 1h30) est située dans le Brabant wallon, seulement à 30km de Bruxelles. Hors normes et hors du temps, le site est l'un des plus complets d'Europe, c'est un véritable condensé de plus de 900 ans d'histoire et de savoir-faire dans tous les domaines : architecture, vie quotidienne, maîtrise de l'eau. Le site abbatial propose un centre du visiteur, une boutique, les produits de l'Abbaye et un parcours de visite inédit !

Forfait avec repas : disponible sur demande.

Programme valable toute l'année sauf le lundi.

1 De Stichting Folon

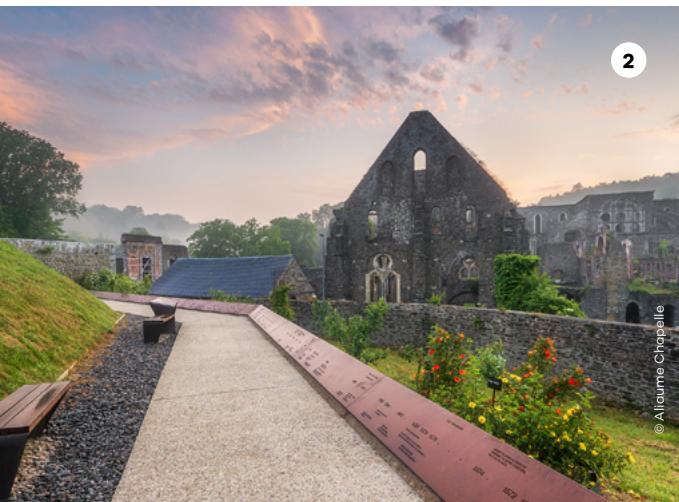
In het Solvaypark herbergt de boerderij van het kasteel van Terhulpen de Stichting Folon (bezoek: 1u30). Ze toont meer dan 40 jaar creatie in een originele en levendige scenografie, ontworpen door de Belgische kunstenaar. Ze opent voor jou het boek van zijn leven. Wanneer je het openslaat, ontdek je de 101 facetten van zijn kunst en zijn universum, via de 500 tentoongestelde werken: aquarellen, zeefdrukken, gravures, affiches, glas-in-loodramen, beelden... Muziek, films en optische effecten verlevendigen het interactieve parcours. Je dringt binnen in een immens boek, in het hoofd van de blauwe man, je loopt verloren in het spel van de spiegels, je ontdekt affiches tot in het oneindige en het geheim van het atelier van de kunstenaar, om het parcours te eindigen onder een myriade van sterren.

2 De Abdij van Villers-la-Ville

De Abdij van Villers-la-Ville (bezoek: 1u30) is een historische en toeristische topbezienswaardigheid in België. Dit religieuze erfgoed ligt in Waals-Brabant, op nauwelijks 30km van Brussel. Deze tijdloze site is een van de meest volledige van Europa, een echo van 900 jaar geschiedenis en kennis op alle domeinen: architectuur, dagelijks leven, waterbeheersing... Ontdek het bezoekerscentrum, de winkel, de producten van de Abdij en het bezoekersparcours!

Forfait met maaltijd: beschikbaar op aanvraag.

Programma geldig het hele jaar door behalve op maandag.

© Alixanne Chapelie

© Dominik Ketz

Namur

Namen

Au confluant de la Meuse et de la Sambre, la **capitale wallonne** dévoile toute la richesse de son patrimoine et le charme de ses ruelles, terrasses et restaurants.

Visiter Namur, c'est déambuler dans le piétonnier sans se presser, savourer une bière sur la Place du Marché aux Légumes ou grimper à la Citadelle. Grâce à son tout **nouveau téléphérique**, vous rejoignez rapidement l'esplanade de la Citadelle depuis le centre-ville, tout en profitant d'un magnifique paysage. Du haut de cet éperon, à l'abri d'une des plus grandes forteresses d'Europe, la **vue** sur la vieille ville est **incomparable**.

Le **cœur historique** vous réserve quant à lui quelques **joyaux architecturaux ou culturels**: la Cathédrale Saint-Aubain, le théâtre, le beffroi, le musée Félicien Rops ou l'espace muséal Les Bateliers pour ne citer qu'eux.

Profitez également d'une promenade le long des quais, ou poussez un peu plus loin en visitant les environs : vous ne serez pas déçus !

Namen (Namur), de **hoofdstad van Wallonië** ligt aan de samenvloeiing van de Maas en de Sambre. Met zijn smalle steegjes, terrassen en restaurants is dit een bijzonder charmante stad met uitzonderlijk rijk erfgoed.

Struin tijdens een bezoek aan Namen zeker door het voetgangersgebied, geniet van een biertje op de Place du Marché aux Légumes of beklim de Citadel. Je kan deze ook gemakkelijk bereiken vanuit het stadscentrum via de **gloednieuwe kabelbaan**. Onderweg geniet je volop van het landschap. Vanop de top van deze heuvel, in de schaduw van een van de grootste forten van Europa, geniet je van een **weergaloos uitzicht** op de oude stad.

Het **historische hart** van de stad heeft enkele **architecturale en culturele pareltjes** in petto. Denk maar aan de Saint-Aubainkathedraal, het theater, het belfort, het Félicien Ropsmuseum en de museumruimte Les Bateliers.

Profiteer ook van een wandeling langs de kades, of ga op verkenning in de omgeving: je zal niet ontgoocheld zijn!

Infos pratiques/praktische informatie

VisitNamur

Place de la Station • 5000 Namur

081 22 13 01 • namurtourisme.be

© Denis Closon

1

1 Félicien Ropsmuseum

De kunstenaar Félicien Rops werd geboren in het hart van het oude Namen. Op deze plek is er nu een museum dat volledig gewijd is aan zijn werk. Je maakt er kennis met de geschiedenis van zijn leven, zijn ontmoetingen, maar ook zijn creaties zoals de beroemde Pornokrates, ook bekend als 'De dame met het varken'.

Rondleiding (1u) beschikbaar op aanvraag.

1 Musée Félicien Rops

Au cœur du vieux Namur, là où est né l'artiste Félicien Rops, se trouve un musée entièrement dédié à son œuvre. Vous y découvrirez l'histoire de sa vie, ses rencontres, mais aussi ses créations comme le célèbre Pornokrates, appelé aussi La Dame au cochon.

Visite guidée (1h) disponible sur demande.

2 Citadelle

Classé au patrimoine exceptionnel de Wallonie, la citadelle offre une vue imprenable sur la ville. Elle ouvre aux visiteurs un réseau de 500 mètres de galeries souterraines restaurées. Une visite immersive, en sons et lumières, dans les entrailles de la citadelle. Dans l'ancienne caserne de Terra Nova, le Centre du Visiteur retrace 2.000 ans d'histoire urbaine et militaire européenne à travers l'histoire de Namur et de sa citadelle, offrant une réflexion sur les sociétés d'hier, d'aujourd'hui et de demain. La vue, mais aussi ses 80 hectares d'espaces verts font de la citadelle un lieu également apprécié pour les balades.

Visite guidée du Centre du Visiteur (1h) disponible sur demande.

3 Namur insolite

Découvrez la ville à travers ses lieux ou objets insolites. Vous passez à côté d'eux sans les voir, et pourtant ils sont là ! Connaissez-vous la plaque tournante, le centre d'héritage ou encore le cloître de la rue des Carmes ? Votre guide vous emmène à la rencontre de ces endroits méconnus et vous en fera découvrir encore bien d'autres.

Visite guidée (2h) disponible sur demande.

Réservation : Rue de Fer 69, Namur • namurtourisme.be

1

2 Citadel

Vanop de citadel, geklasseerd als uitzonderlijk Waals erfgoed, heb je een adembenemend uitzicht over de stad. Van de gerestaureerde ondergrondse gangen is zo'n 500 meter open voor bezoekers. Een bezoek met geluid en licht door de ingewanden van de citadel is best wel beklijvend. In de voormalige kazerne Terra Nova is nu een bezoekerscentrum ingericht. Je neemt er een duik in de 2.000-jarige geschiedenis van de stad en in de militaire geschiedenis van Europa. De geschiedenis van Namen en zijn citadel vormt de rode draad. Het museum biedt een reflectie op de samenleving van gisteren, vandaag en morgen. Het mooie panorama maar ook de 80 hectare aan groene ruimtes maken van de citadel een ideale wandelpiek.

Rondleiding (1u) beschikbaar op aanvraag.

3 Buitengewoon Namen

Ontdek de stad via zijn buitengewone plaatsen of voorwerpen. Je passeert ze zonder ze te zien, maar ze zijn er! Ken jij de draaischijf, het erfgoedcentrum of het klooster in de rue des Carmes? Je gids neemt je mee naar deze weinig bekende plaatsen en laat je nog veel meer ontdekken. (Rondleiding van 2 uur).

Rondleiding (2u) beschikbaar op aanvraag.

Reservering: Rue de Fer 69, Namur • namurtourisme.be

© Daniel Fouass

Info & réservation/reservering

Abbaye de Maredsous/Abdij van Maredsous
082 69 82 84 • wivine.mirgaux@maredsous.com

Maredsous, Annevoie & Dinant

1 Jardins d'Eau d'Annevoie

Aux Jardins d'Eau d'Annevoie (visite : 1h30), découvrez un lieu magique où règne le charme de la nature, passionnément modelée par les hommes : des allées à perte de vue, des dizaines de cascades d'eau et de fontaines, des bassins, des étangs et des rangées symétriques d'arbres majestueux...

2 L'Abbaye de Maredsous

À l'Abbaye de Maredsous (visite : 1h15), accompagnés d'un guide, vous aurez le privilège de pouvoir découvrir l'église, le cloître et le jardin des moines. Vous verrez ensuite extérieurement l'ensemble des bâtiments annexes qui constituent le passé et le présent d'une abbaye. Pour terminer, vous visitez également le «Petit Musée de la fromagerie», où vous découvrirez les secrets de l'affinage du fromage.

3 La Maison du patrimoine médiéval mosan

La Maison du patrimoine médiéval mosan (visite : 1h30) vous invite à découvrir le fleuve, la ville et le château, l'homme et son milieu au Moyen Âge, les fondations religieuses et les rites funéraires, la céramique et la dinanderie...

Forfait avec repas : disponible sur demande.

Programme valable d'avril à octobre sauf les lundis.

1 De Tuinen van Annevoie

Laat je in de Tuinen van Annevoie (bezoek: 1u30) verrassen door deze magische plek waar de met liefde door de mens geboeteerde natuur al haar charme ontlukt: eindeloze dreven, tientallen watervalletjes en fonteinen, vijvers en meertjes en majestueuze, symmetrische bomenrijen...

2 De Abdij van Maredsous

In de Abdij van Maredsous (bezoek: 1u15) ontdek je met een gids de kerk, het klooster en de tuin van de monniken. Vervolgens ontdek je buiten de bijgebouwen die deel uitmaken van het verleden en heden van een abdij. En ten slotte bezoeken we het 'Kleine Kaasmuseum' waar je de geheimen ontdekt van het rijpen van de kaas.

3 Het Huis van het middeleeuwse Maaserfgoed

Het Huis van het middeleeuwse Maaserfgoed (bezoek: 1u30) nodigt je uit voor een ontdekking van de stroom, de stad en zijn kasteel, de mens en zijn milieu in de middeleeuwen, de religieuze stichtingen en de begrafenisrituelen, de keramiek en de koperslagerijen.

Forfait met maaltijd: beschikbaar op aanvraag.

Programma geldig van april tot en met oktober behalve op maandag.

© Abbaye de Maredsous

© R. Gilles SPV/Awaap

Treignes & Mariembourg

1

Info & réservation/reservering

Espace Arthur Masson • 060 39 15 00
info@espacemasson.be

© A.Gijs

3

1 Le Chemin de Fer à Vapeur des 3 Vallées

Découvrez le Chemin de Fer à Vapeur des 3 Vallées (visite : 2h), l'un des plus beaux réseaux-musée d'Europe ! Remontez le temps à bord d'un authentique train à vapeur et parcourez les «Trois Vallées» avec ses paysages incroyables. En partant de Mariembourg, le train passe à Nismes, Olloy/Viroin et Vierves, pour atteindre Treignes, terminus de votre trajet et aussi dernière gare avant la frontière française.

2 La Brasserie des Fagnes

À la Brasserie des Fagnes (visite : 1h15), plongez au cœur de 2 brasseries et découvrez 150 ans d'évolution technologique ! L'art du brassage de la bière artisanale «Fagnes», n'aura plus de secret pour vous ! Vous découvrirez dans un cadre rustique une brasserie moderne en activité, disposée à côté d'une autre du siècle dernier.

3 L'Espace Arthur Masson

À l'Espace Arthur Masson (visite : 2h30), le parcours-spectacle intérieur «Trignolles» vous plonge dans l'atmosphère de ce village ardennais entre 1930 et 1960. Dans les décors d'un charmant passé rural, mais avec le support de techniques audiovisuelles de pointe, il fait vivre le petit monde plein de truculence et de sagesse qu'imagina Masson. Enfilez votre tablier et découvrez les objets qui ornent la classe : tableau noir, bancs de bois, touches et ardoises,... Au son de la cloche, laissez-vous porter par l'odeur de l'encre et de la poussière de craie pour revivre la discipline d'autan tout en vous amusant.

Forfait avec repas : disponible sur demande.

Toute l'année sauf les lundis (excepté durant les congés scolaires).

1 De Spoorlijn van de 3 Valleien

Maak kennis met de Spoorlijn van de 3 Valleien (bezoek: 2u), een van de mooiste parcours van Europa. Keer terug in de tijd met een authentieke stoomtrein en doorkruis de 'Drie Valleien' met hun ongelooflijke landschappen. De trein vertrekt in Mariembourg, passeert Nismes, Olloy/Viroin en Vierves, om in Treignes de terminus te bereiken. Dit is ook het laatste station voor de Franse grens.

2 De Brasserie des Fagnes

In de Brasserie des Fagnes (Brouwerij van de Venen) (bezoek: 1u15) bezoek je 2 brouwerijen en ontdek je 150 jaar technologische evolutie! De kunst van het ambachtelijk brouwen van de 'Super des Fagnes' zal voor jou geen geheimen meer hebben! In een rustiek kader ontdek je een moderne brouwerij in volle activiteit, naast een brouwerij uit afgelopen eeuw.

3 De Espace Arthur Masson

In de Espace Arthur Masson (bezoek: 2u30) bezoek je de spektakeltocht 'Trignolles' voor een unieke belevenis vol ontspanning en humor. Hij dompelt je onder in het landelijke leven in de Ardennen van de jaren '30 tot '60, met als leidraad het werk van de schrijver Arthur Masson. Doe je schort aan en ontdek de voorwerpen die de klas sieren: schoolbord, houten banken, sleutels en leien... Laat je bij het geluid van de bel meeslepen door de geur van inkt en krijstof om de discipline van weleer te herbeleven.

Forfait met maaltijd: beschikbaar op aanvraag.

Programma geldig het hele jaar door behalve op maandag (behalve tijdens schoolvakanties).

Croisière sur la Meuse

Rondvaart op de Maas

1 Le Château & Jardins de Freyr

Au Château & Jardins de Freyr (visite : 2h), vous pourrez apprécier l'harmonie de l'intérieur et l'ameublement authentique des Ducs de Beaufort-Spontin. Vous y serez touchés par les traces laissées par l'Histoire et le témoignage émouvant de 20 générations. L'intimité des jardins de Freyr (17-18e) descendant par paliers jusqu'à la Meuse vous pacifieront. Le murmure des fontaines, le parfum des orangers tricentenaires et le panorama grandiose vous envoûteront.

2 Croisière Dinant-Freyr-Dinant

Le voyage Dinant-Freyr-Dinant (avec repas à bord) (2x1h) est l'occasion de découvrir l'écluse d'Anseremme, qui permet au bateau de franchir une dénivellation de 2,40 mètres et d'accéder au bief le plus sauvage de la Haute-Meuse. Sur ces rives, vous admirerez l'ancien Prieuré, les versants abrupts et verdoyants, mais surtout le célèbre Château de Freyr avec ses jardins français, ainsi que les rochers de Freyr, le plus grand massif d'escalade de Belgique.

ALTERNATIVE

3 La Citadelle de Dinant

La citadelle se visite en environ 1 heure. Postés en sentinelles au bord des hauts remparts, vous aimerez voir couler la Meuse, loin vers les confins du pays. Entre les murs de la forteresse, le Musée d'armes, les dioramas, l'Abri effondré... rendront vie pour vous aux moments forts du passé belge et européen.

4 La Moutarderie Bister

À la Moutarderie Bister, (visite : 1h30) vous découvrirez les secrets du fameux bocal en forme de grenade avec son couvercle en plastique rouge ainsi que ceux du piccalilli et d'autres condiments. La Moutarderie Bister vous propose la visite de l'atelier de fabrication et de son petit musée de la moutarderie, le tout suivi d'un film de présentation et bien sûr d'une dégustation. À la fin de la visite chacun reçoit un colis-cadeau de produits.

Forfait avec repas : disponible sur demande.

Programme valable de mai à septembre.

Info & réservation/reservering

Moutarderie Bister • 0496 43 77 38
info@tourisme-et-tradition.be

© Château et Jardins de Freyr

1 Het Kasteel & Tuinen van Freyr

In het Kasteel & Tuinen van Freyr (bezoek: 2u) maak je kennis met de harmonische en authentieke interieurs van de hertogen van Beaufort-Spontin. Je vindt er ook sporen die de geschiedenis heeft nagelaten en de aangrijpende getuigenissen van 20 generaties. De intimiteit van de tuinen (17-18^e eeuw), die trapsgewijs afdalen tot aan de Maas, hullen je in rust. Het gemurmel van de fonteinen, het parfum van de 350 jaar oude sinaasappelbomen en het grandioze panorama laten een onvergetelijke indruk na.

2 Rondvaart Dinant-Freyr-Dinant

De tocht Dinant-Freyr-Dinant (met maaltijd aan boord) (2x1u) is de gelegenheid om door de sluis van Anseremme te gaan, waardoor de boot een verval van 2,40 meter kan overbruggen en toegang krijgt tot het wildste riviervlak van de Hoge Maas. Op de oevers bewonder je de oude Priorij, de steile en groene hellingen, maar vooral het beroemde kasteel van Freyr met zijn Franse tuinen, evenals de rotsen van Freyr, het grootste klimmassief van België.

ALTERNATIEF

3 De Citadel van Dinant

De citadel bezoek je in ongeveer 1 uur. Vanop de plaats van de schilddwacht, bovenop de vestingmuren, zie je de Maas stromen. De hoogtepunten uit het Belgische en Europese verleden komen weer tot leven tussen de muren van het fort, in het wapenmuseum, via de diorama's en de ingestorte schuilkelder.

4 De Mosterdfabriek Bister

In de Mosterdfabriek Bister (bezoek: 1u30) ontdek je de geheimen van de fameuze granaatvormige bokaal met zijn deksel in rode plastic en ook die van de piccalilly en andere specerijen die gefabriceerd worden in de fabriek. De Mosterdfabriek Bister biedt je een bezoek aan het fabricatieatelier en zijn kleine mosterdmuseum, gevolgd door een presentatiefilm en uiteraard een proeverij. Op het einde van het bezoek ontvangt iedereen een geschenkpakket met producten.

Forfait met maaltijd: beschikbaar op aanvraag.

Programma geldig van mei tot en met september.

Rochefort & ses environs

Rochefort & omgeving

1

© M. DELLCOUR

Info & réservation/reservering

SI Rochefort • 084 21 25 37
infos@rochefort-tourisme.be

© Denis Errayoux

1 Le château de Lavaux-Sainte-Anne, patrimoine majeur de Wallonie

Cet ouvrage militaire est devenu demeure historique et refuge naturel. L'histoire du château de Lavaux-Sainte-Anne (visite : 1h30) est riche en rebondissements... Venez découvrir l'histoire du château et ses musées : la vie des Seigneurs de Lavaux à la Renaissance, la vie rurale en Famenne au 19e et au début du 20e siècle ainsi que son musée de la Nature.

2 La Grotte de Lorette-Rochefort

Considérée comme la petite sœur de la Grotte de Han, la Grotte de Lorette-Rochefort (visite : 1h15) vous surprendra par sa descente quasi à la verticale à 60 mètres sous terre ! Une visite guidée au cœur d'un monde souterrain fascinant... Assistez à l'ascension d'une montgolfière pour mieux apprécier la hauteur du lieu et découvrez un évoûtant son et lumière. Un film sur les phénomènes tectoniques enrichit votre expérience. **Cette visite n'est pas adaptée aux seniors. Le parcours est difficile.**

3 Le petit train touristique

Au départ du Syndicat d'Initiative, le petit train touristique (1h) vous emmène à la découverte des endroits clefs de Rochefort. Découvrez les lieux insolites de cette ville souriante : le château comtal, la grotte de Lorette, le panorama du Rond du Roi, Malagne (l'archéoparc de Rochefort)... Commentaire audio à bord.

Forfait avec repas : disponible sur demande.

Programme valable d'avril à début novembre.

1 Het Kasteel van Lavaux-Sainte-Anne, belangrijk erfgoed van Wallonië

Deze militaire versterking werd een historisch gebouw en een toevlucht voor de natuur. De geschiedenis van het Kasteel van Lavaux-Saint-Anne (bezoek: 1u30) verliep nogal wispelturig. Kom zijn geschiedenis en zijn musea ontdekken: het leven van de heren tijdens de renaissance, het plattelandsleven in de Famenne in de 19^e en het begin van de 20^e eeuw, en het natuurmuseum.

2 De Grot van Lorette-Rochefort

De Grot van Lorette-Rochefort (bezoek: 1u15) wordt beschouwd als het kleine zusje van de Grot van Han. Tijdens de rondleiding daal je zo'n 60 meter af in de grot op ontdekking naar een fascinerende ondergrondse wereld. Geniet van een indrukwekkende klank- en lichtshow en het opstijgen van een kleine luchtballon in de grote Sabbatzaal! Aan de oppervlakte kun je een boeiende film over tektonische fenomenen bekijken. **Dit bezoek is niet aangepast aan senioren. Het parcours is moeilijk.**

3 Toeristische treintje

Dit sympathieke toeristische treintje (1u), dat vertrekt aan de toeristische dienst van Rochefort, toont je de buitengewone plekjes van de stad: de stenen brug, de grot van Lorette, het Sint-Janskruis, het uitzicht over het Gravenkasteel, het vergezicht vanaf de 'Rond du Roi', Malagne (archeopark). Rondrit met audiocommentaar.

Forfait met maaltijd: beschikbaar op aanvraag.

Programma geldig van april tot begin november.

1

Info & réservation/reservering

Abbaye d'Orval
061 31 10 60 • ruines@orval.be

© WBT - David Samyn

© Christel Fran

D'Orval à Bouillon

Van Orval naar Bouillon

1 L'Abbaye d'Orval

Découvrez l'Abbaye d'Orval (visite : 2h) au fil des siècles ! La visite des ruines de l'ancienne Abbaye cistercienne permet de découvrir un site chargé d'histoire et de beauté au fond d'une vallée où jaillit la fontaine Mathilde. Un circuit illustré, le musée aménagé dans les caves du XVIIIe siècle, la pharmacie traditionnelle avec son jardin de plantes médicinales et «Les Communs Abraham» : une exposition sur le savoir-faire brassicole à Orval et l'œuvre du moine peintre Frère Abraham, complètent la visite.

2 Château fort de Bouillon

Au Château fort de Bouillon (visite : 1h30), on découvre le plus ancien et le plus intéressant vestige de la féodalité en Belgique. Son aspect actuel découle en grande partie des travaux effectués depuis le XVIe siècle jusqu'à la période hollandaise. Le monument est classé patrimoine majeur de Wallonie. En montant, au bout du chemin de ronde, sur la tour d'Autriche (1551), vous profiterez d'une magnifique vue d'ensemble sur les fortifications ainsi que sur la ville et les méandres de la Semois.

1 Abdij van Orval

Maak kennis met de geschiedenis van de Abdij van Orval (bezoek: 2u)! Het bezoek aan de ruïnes van de oude cisterciënzerabdij onthult een locatie met een boeiende geschiedenis en een heel aparte schoonheid, ingebed in een vallei waar de Mathildisbron ontspringt. Een bewegwijzerde route om de ruïnes te ontdekken, het museum dat is ingericht in de kelders uit de 18^e eeuw, de traditionele apotheek, de tuin met geneeskundige planten en 'De Abraham Bijgebouwen' met een tentoonstelling over het brouwen van bier in Orval alsook het werk van monnik-schilder Broeder Abraham Gilson, zetten de kroon op je bezoek.

2 Kasteel van Bouillon

In het versterkte Kasteel van Bouillon (bezoek: 1u30) ontdek je het oudste en meest interessante overblijfsel van het feodalisme in België. De huidige aanblik is grotendeels te danken aan het werk dat werd uitgevoerd vanaf de 16^e eeuw tot de Nederlandse periode. Het monument is geclassificeerd als belangrijk erfgoed van Wallonië. Als je aan het einde van de stadswalwandeling naar de Oostenrijkse toren (1551) gaat, geniet je van een prachtig overzicht van de vestingwerken, de stad en de meanders van de Semois.

Forfait avec repas : disponible sur demande.
Programme valable toute l'année.

Forfait met maaltijd: beschikbaar op aanvraag.
Programma geldig het hele jaar door.

Bastogne

1 Piconrue-Musée de la Grande Ardenne

Situé en plein cœur de Bastogne, le Piconrue-Musée de la Grande Ardenne (visite : 2h) vous invite à voyager au cœur de la culture ardennaise. Trois espaces d'exposition vous proposent des regards diversifiés et complémentaires sur la vie des Ardennais d'hier et d'aujourd'hui. «Les Âges de la Vie» vous plonge dans la société traditionnelle ardennaise d'entre 1850 et 1950, au regard des grandes mutations qui l'ont fait entrer dans la modernité. Nombreux objets, photos et documents d'époque.

2 Bastogne War Museum

Ce centre de mémoire dédié à la Seconde Guerre mondiale (visite : 2h), offre un focus sur la Bataille des Ardennes. Au travers de décors, de témoignages, d'installations multimédias, de films, le parcours en appelle à l'intelligence mais aussi aux émotions, en faisant sentir au visiteur que cette histoire le concerne personnellement. Vous rencontrerez quatre personnages qui vous guideront tout au long de votre visite : un caporal américain de la 101e aéroportée, un lieutenant allemand de la 26e Volksgrenadier Division, une jeune institutrice de l'école de Bastogne et un élève bastognard de 13 ans.

ALTERNATIVE

3 Bastogne Barracks

Bastogne Barracks (visite : 1h - fermé le mardi), un des sites du War Heritage Institute, vous propose au sein de son vaste hall d'exposition de 2.350m², ainsi qu'à l'extérieur de celui-ci, une large panoplie de véhicules chenillés et à roues, des pièces d'artillerie et du matériel divers relatifs à la Seconde Guerre mondiale, aussi bien allié que des forces de l'Axe.

Forfait avec repas : disponible sur demande.

Programme valable de février à décembre sauf les lundis.

3

Info & réservation/reservering

Piconrue Musée/Piconrue Museum
061 55 00 55 • publics@piconrue.be

1 Piconrue - Musée de la Grande Ardenne

Het museum Piconrue-Musée de la Grande Ardenne (bezoek: 2u), gelegen in het centrum van Bastogne, nodigt je uit voor een reis naar het hart van de Ardense cultuur. Drie expositieruimtes bieden een gevarieerde en complementaire kijk op het leven van de inwoners van de Ardennen, gisteren en vandaag. Met 'Les Âges de la Vie' (de leeftijden/fases van het leven) kom je, via de ontdekking van talloze voorwerpen, foto's en oude documenten, terecht in de Ardennen van de 19^e en 20^e eeuw. Je vergezelt de 'Ardennais' uit die tijd van de wieg naar het graf en passeert daarbij de kindertijd, de jeugd en het leven als volwassene.

2 Bastogne War Museum

Dit unieke herinneringscentrum (bezoek: 2u) is gewijd aan de Tweede Wereldoorlog met een focus op de Slag om de Ardennen. Het biedt de bezoeker een meeslepende, multizintuiglijke ervaring dankzij decors, getuigenissen, multimedia-installaties en films. Dit alles roept bij de bezoeker bepaalde emoties op om aan te tonen dat deze geschiedenis ook hem persoonlijk aangaat. Je maakt kennis met de vier personages die je gedurende je bezoek zullen begeleiden: een Amerikaanse korporaal van de 101^e Airborne-divisie, een Duitse luitenant van de 26^e Volksgrenadier-divisie, een jonge lerares van de school van Bastogne en een 13-jarige leerling uit Bastogne.

ALTERNATIEF

3 Bastogne Barracks

Bastogne Barracks (bezoek: 1u - gesloten op dinsdag), een van de sites van het War Heritage Institute, biedt in een grote tentoonstellingshal van 2.350 m² en in buitenopstelling een uitgebreid gamma rups- en wielvoertuigen, artilleriestukken en divers materieel uit de Tweede Wereldoorlog, zowel van de Geallieerden als van de Asmogendheden.

Forfait met maaltijd: beschikbaar op aanvraag.

Programma geldig van februari tot en met december behalve op maandag.

1

2

De Durbuy à Hotton

Van Durbuy naar Hotton

1 Le Parc des Topiaires

Découvrez une collection unique en Europe de sculptures végétales dans le plus grand jardin topiaire accessible au public ! (visite : 1h) Le concept est un grand jardin original de plantes sculptées qui s'étend dans un espace de 10.000 m² et recèle plus de 250 figures (un crocodile, un Manneken Pis, un éléphant, des oiseaux....). Certaines plantes comptent plus de 120 ans. Ce parc possède également de nombreuses plantes que vous ne pourriez pas voir ailleurs.

2 Le Musée des Mégalithes

Le Musée des Mégalithes (visite : 45 min) est consacré au mégalithisme et à la vie quotidienne des agriculteurs-éleveurs du Néolithique qui ont élevé ces étranges monuments vieux de 5.000 ans. Outre les maquettes, reconstitutions, vitrines et panneaux, un film de 12 minutes est consacré au site de Wéris, et une borne tactile permet d'évaluer ses connaissances via un quiz.

3 Riveo

La visite de Riveo (2h) commence par «Par Toutéthys !», une exposition à la découverte de 5 grands fleuves de la planète. Muni d'un passeport interactif, de continent en continent, vous découvrirez des espèces incroyables, des animaux fabuleux, des anecdotes cocasses, des techniques de pêche surprenantes, des histoires à faire frémir, et aussi des problèmes environnementaux. Dans un bâtiment semi-enterré, bras de rivière reconstitué et aquariums vous présentent les poissons d'eau douce.

Forfait avec repas : disponible sur demande.
Programme valable toute l'année.

Info & réservation/reservering

Parc des Topiaires
086 21 90 75 • info@topiaires.be

1 Parc des Topiaires - Vormsnoepark

Breng een onvergetelijke dag door in het kleinste stadje ter wereld en zijn reusachtige vormsnoepark, een echte aanrader! (bezoek: 1u) Je ontdekt er een voor Europa unieke verzameling gebeeldhouwde planten in de grootste publiek toegankelijke topiary-tuin! Het concept bestaat uit een grote, originele tuin (met in vorm gesnoeide planten), die zich uitstrekkt over liefst 10.000 m² en meer dan 250 figuren bevat (een krokodil, Manneken Pis, een olifant, vogels...). Sommige planten zijn ruim 120 jaar oud. Bovendien bevat dit park ook heel wat plantensoorten die je nergens anders kunt bewonderen.

2 Het Museum van de Megalieten

Het Museum van de Megalieten (bezoek: 45 min) belicht de cultuur van de megalieten en het dagelijkse leven van de boeren-veetelers van het neolithicum, die deze vreemde en 5.000 jaar oude monumenten hebben opgericht. Schaalmodellen, vitrines, panelen, een film van 12 minuten over de site van Wéris en een touchscreen met een quiz om je kennis te testen.

3 Riveo

Het bezoek van Riveo (2u) begint met 'Bij Toutatis !', een tentoonstelling om 5 grote rivieren op aarde te ontdekken. Met een interactief paspoort, van continent naar continent, ontdek je ongelooflijke soorten, fantastische dieren, grappige anekdotes, verrassende vis-technieken, spannende verhalen en ook milieuproblemen. In een half ondergronds gebouw, laten een opnieuw samengestelde rivierarm en aquaria je kennismaken met zoetwatervissen.

Forfait met maaltijd: beschikbaar op aanvraag.
Programma geldig het hele jaar door.

3

Saint-Hubert & Tellin

1 Fourneau Saint-Michel

Au Fourneau Saint-Michel (visite : 1h30), découvrez un savoir-faire unique et un patrimoine naturel et architectural authentique, un musée à ciel ouvert ! En bordure des forêts ardennaises de Saint-Hubert et de Nassogne, dans une magnifique clairière de fond de vallée, vous êtes invités à effectuer un parcours dans le temps au travers de neuf hameaux composés de bâtiments traditionnels du monde rural.

2 La Fonderie de Cloches Causard-Slégers

De 1832 à 1970, la Fonderie de Cloches Causard-Slégers fera naître des milliers de cloches. L'Ancienne Fonderie des Cloches (visite : 1h30) à Tellin demeure le seul patrimoine campanaire encore existant en Belgique. Maintenant, elle vous ouvre ses portes... Dans ce lieu resté intact, un guide vous fera découvrir le savoir-faire des maîtres fondeurs, la symbolique de la cloche et la recherche de la maîtrise du temps.

Forfait avec repas : disponible sur demande.

Programme valable de mars à novembre sauf le lundi.

1 Fourneau Saint-Michel

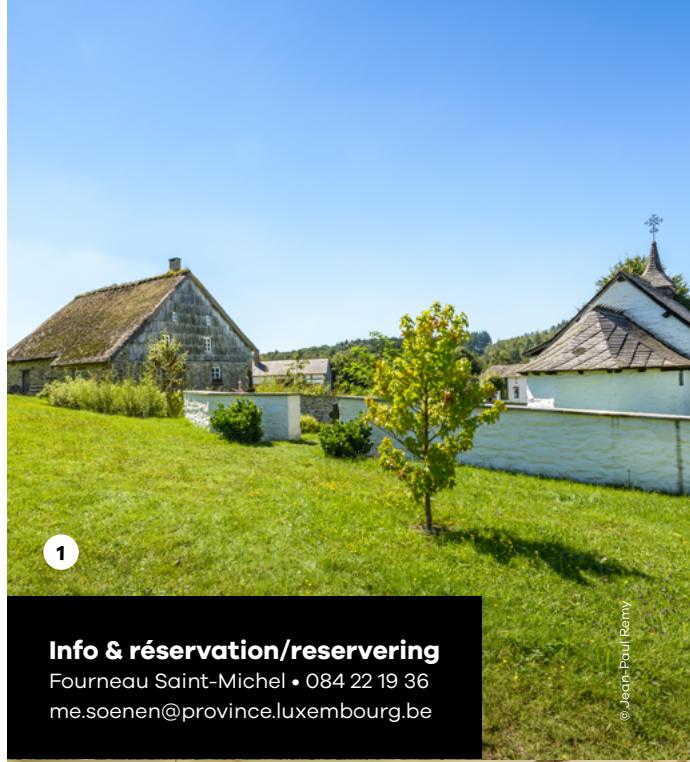
Ontdek een authentiek erfgoed in het Provinciaal Domein de Fourneau Saint-Michel (bezoek: 1u30), een openluchtmuseum! Aan de rand van de Ardense bossen van Saint-Hubert en Nassogne, en in een mooie open plek in een vallei, word je uitgenodigd om een parcours door de tijd te volgen langs 9 gehuchten die bestaan uit traditionele plattelandsgebouwen.

2 Klokkengieterij Causard-Slégers

Van 1832 tot 1970 heeft de Klokkengieterij Causard-Slégers duizenden klokken geproduceerd. De Oude Klokkengieterij (bezoek: 1u30) in Tellin is het enige nog bestaande klokkenerfgoed in België. Nu opent ze haar deuren voor jou. Op deze intact gebleven plaats laat de gids je kennismaken met de vakkennis van de klokkengieters, de symboliek van de klokken en de zoektocht naar het beheersen van de tijd.

Forfait met maaltijd: beschikbaar op aanvraag.

Programma geldig van maart tot en met november behalve op maandag.

1

Info & réservation/reservering

Fourneau Saint-Michel • 084 22 19 36
me.soenen@province.luxembourg.be

2

© Jean-Paul Remy

© Ancienne Fonderie de Cloches

© Adrien Clooster

Liège Luik

Liège est sans doute la ville de Wallonie qui possède le tempérament le plus **méridional**. C'est pourquoi on la surnomme **Cité Ardente**.

En pleine métamorphose, Liège surprend par son **architecture et son patrimoine hétéroclites**. L'historique Place Saint-Lambert, le Palais des Princes Evêques et l'Opéra Royal de Wallonie côtoient la **nouvelle gare des Guillemins ultramoderne**, œuvre de l'architecte espagnol Santiago Calatrava. Avec ses joyaux architecturaux (448 édifices classés) et culturels (20 musées), la ville au cent clochers vous enchantera !

Liège vous invite également à découvrir ses espaces verts avec, entre autres, les Coteaux de la Citadelle. La Cité Ardente est aussi une ville très branchée avec le quartier du Carré, commercial le jour, festif la nuit, grâce à sa multitude de cafés et de lieux underground. Liège est la ville de tous les contrastes.

*Luik (Liège) is zonder twijfel de stad met het meest **zuiderse** temperament in Wallonië en kreeg daarom de bijnaam **Cité Ardente** (Vurige Stede) mee.*

*Luik is een stad in volle metamorfose. Toch verrast de **metropool met zijn architectuur en heterogeen erfgoed**. De historische Place Saint-Lambert, het Prinsbisdomspelijke Paleis en de Koninklijk Opera van Wallonië staan naast het **nieuwe, ultramoderne station van Luik-Guillemins**, ontworpen door de Spaanse architect Santiago Calatrava. De stad met de honderd torens zal je betoveren. Er zijn ontelbare architecturale (448 geklasseerde gebouwen) en culturele (20 musea) pareltjes!*

Toch zou het zonde zijn om tijdens een bezoek aan Luik de prachtige groene zones links te laten liggen, denk maar aan de Coteaux de la Citadelle (Citadelheuvel). De Vurige Stede is ook zeer trendy. Wandel dus zeker eens door de Carréwijk, overdag een perfect shoppingparadijs en 's nachts met zijn vele cafés en underground plekken een walhalla voor feestvierders. Het mag duidelijk zijn... Luik is een stad boordevol contrasten.

Infos pratiques/praktische informatie

Visitez Liège

Quai de la Goffe 13 • 4000 Liège
04 221 92 21 • visitezliege.be

© P.Fagnoul

1

1 La Boverie

La Boverie is zowel een museum voor Schone Kunsten als een centrum voor internationale tentoonstellingen. Het is gevestigd in het Paleis voor Schone Kunsten, in 1905 gebouwd ter gelegenheid van de wereldtentoonstelling. Het gebouw, in het midden van een park, is helemaal gerenoveerd. Het herbergt werken van de periode van de Renaissance tot nu. Het educatieve en interactieve parcours is toegankelijk voor een breed publiek.

Rondleiding (1u) beschikbaar op aanvraag.

2 Historisch centrum

In Luik is er een uitstekend bewaard gebleven historisch centrum met tal van oude gebouwen en prestigieuze musea. Denk maar aan de collegiale Sint-Bartholomeuskerk, het paleis van de prinsbisschoppen, de Koninklijke Opera van Wallonië of de Montagne de Bueren, een onvergetelijke stadstrap van 374 treden. De toeristische dienst organiseert regelmatig rondleidingen.

Rondleiding (2u) beschikbaar op aanvraag.

Reservatie: Visitez Liège • Quai de la Goffe 13

3 Grand Curtius

Het Museum voor Kunst en Geschiedenis van Luik groepeert verschillende musea in één, met prestigieuze collecties die worden gepresenteerd in een opmerkelijke scenografie. De afdelingen wapens, glas, archeologie, sierkunsten, Maaskunst en religieuze kunst worden je voorgesteld in een architectonisch complex dat is opgebouwd rond prachtige binnenplaatsen.

Rondleiding (1u) beschikbaar op aanvraag.

4 Museum van het Waalse Leven

Ontdek de geschiedenis en het leven van de inwoners van Wallonië vanaf de 19e eeuw tot nu. Dankzij de collecties en activiteiten ontdekt de bezoeker in dit boeiende museum de verschillende facetten van Wallonië: folklore, ambachten, volksgeloof, economie...

Rondleiding (2u) beschikbaar op aanvraag.

2

3

4

Bière & château

Bier & kasteel

1

2

Info & réservation/reservering

Musée de la Bière et du Pékèt/Bier- en Peketmuseum
04 383 63 90 • info@avouerie.be

© Dominik Kerz

1 Le Château de Modave

Le Château de Modave (visite : 1h15), patrimoine exceptionnel de Wallonie, a été construit au sommet d'un éperon rocheux au cœur d'une vaste réserve naturelle de 450 hectares. Il renferme de remarquables stucs du XVIIème siècle, des lambris sculptés, des tapisseries ainsi que des peintures murales des XVIIIème et XIXème siècles. 25 salles sont à découvrir. Venez vous plonger dans l'atmosphère des siècles passés grâce aux décors intacts et à l'évocation des prestigieux occupants des lieux.

2 Le Musée de la Bière et du Pékèt

Le Musée de la Bière et du Pékèt (visite : 1h) est installé dans le donjon du XIIème siècle du Château de l'Avouerie. Le musée vous invite à découvrir les secrets de la bière : sa fabrication, ses différents goûts et aspects, son origine et son intégration dans la culture belge. Sans oublier, en conclusion, la traditionnelle dégustation de la bière de l'Avouerie dans les caves voûtées. Lors de cette visite, vous découvrirez comment on fabrique une bière artisanale. Existe-t-il de grosses différences avec la fabrication d'une bière industrielle ou comment reconnaître une vraie bière artisanale ?

1 Het Kasteel van Modave

Het kasteel van Modave (bezoek: 1u15), uitzonderlijk erfgoed van Wallonië, werd gebouwd op een rots, midden in een natuurreservaat van 450 hectare. Het kasteel bevat opmerkelijk stucwerk uit de 17e eeuw, gesculpteerde lambrisingen, wandtapijten en muurschilderingen uit de 18^e en 19^e eeuw. Je doorloopt 25 zalen. Neem een duik in de sfeer van de voorbije eeuwen, dankzij de intacte decors en de evocatie van de prestigieuze bewoners van het kasteel.

2 Het Bier- en Peketmuseum

Het Bier- en Peketmuseum (bezoek: 1u) is gelegen in de prachtige wachttoren uit de 12^e eeuw van het Kasteel van de Avouerie. Je leert er het bier en zijn geheimen kennen: de fabricatie, de verschillende aspecten en smaken en zijn integratie in de Belgische cultuur. En om af te ronden is er de traditionele proeverij van het bier van het Kasteel in de gewelfde kelders. Gedurende dit bezoek ontdek je ook hoe dit ambachtelijke bier wordt gebrouwen, wat de grote verschillen zijn tussen industrieel gebrouwen bier en ambachtelijk bier en hoe je een echt ambachtelijk gebrouwen bier herkent.

Forfait avec repas : disponible sur demande.

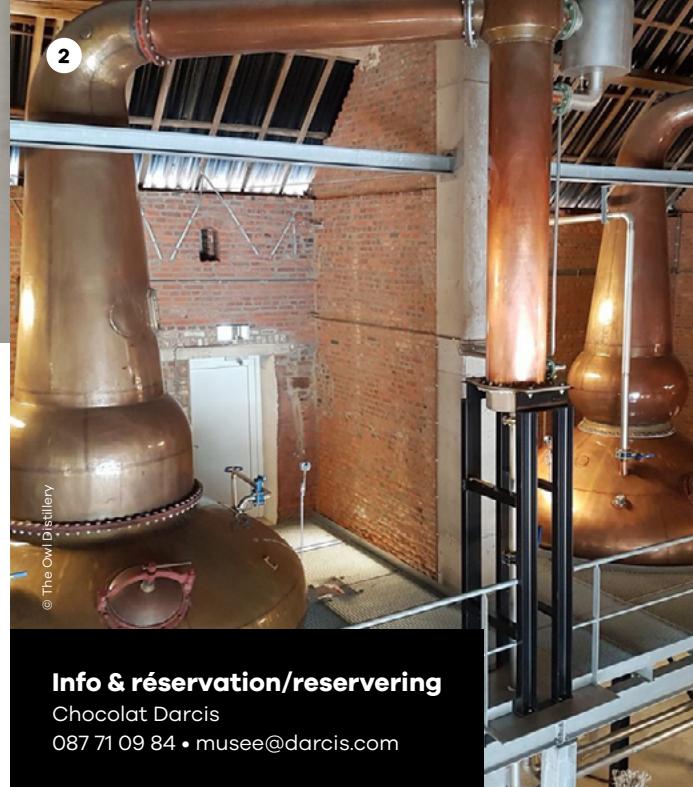
Programme valable toute l'année sauf les lundis.

Forfait met maaltijd: beschikbaar op aanvraag.

Programma geldig het hele jaar door behalve op maandag.

© Château de Modave

© Avouerie d'anthisnes

Chocolat & whisky

Chocolade & whisky

1 Le musée du Chocolat Darcis

Au musée du Chocolat Darcis (visite : 1h45), voyagez aux origines du chocolat en vous faufilant à travers les couloirs d'un temple Maya, embarquez ensuite à bord de la Caravelle de Cortez et traversez les océans vers l'Europe. Au fil de la visite, vous arriverez en pleine époque de la Révolution Française dans un salon bourgeois pour enfin vous plonger dans l'ambiance des premières boutiques de chocolat du début du XXe siècle. À l'étage, ne manquez pas la suite du parcours, retracant les gestes du chocolatier, les bienfaits du chocolat et bien d'autres surprises... Vous terminerez votre voyage le long des ateliers et observerez les artisans en plein travail. La fabrication du chocolat n'aura plus aucun secret pour vous !

2 The Owl Distillery

Au cœur de The Owl Distillery (visite : 2h), venez admirer deux majestueux alambics en cuivre venus tout droit d'Ecosse. De la graine d'orge à la mise en bouteille, vous découvrirez tous les secrets de fabrication du Belgian Owl, un whisky artisanal, de terroir, et 100% belge. Pendant deux heures, un guide vous révélera les particularités de l'univers du Belgian Owl. La présentation des différentes étapes de la production de ce breuvage sera accompagnée d'une double dégustation de celui-ci, non vieilli et après vieillissement.

Forfait avec repas : disponible sur demande.

Programme valable toute l'année sauf le dimanche matin.

Info & réservation/reservering
Chocolat Darcis
087 71 09 84 • musee@darcis.com

1 Het museum van Chocolat Darcis

Maak in het museum van Chocolat Darcis (bezoek: 1u45) een reis naar de oorsprong van chocolade. Doorloop de gangen van een Mayatempel, scheep in op het karveel van Cortez en steek de oceaan over naar Europa. Tijdens je bezoek beland je in de periode van de Franse Revolutie in een bourgeois salon om je daarna onder te dompelen in de sfeer van de eerste chocoladewinkels in het begin van de 20^e eeuw. Het parcours gaat verder op de bovenverdieping waar je de handelingen ontdekt van de chocolademaker, de weldadige effecten van chocolade en nog meer verrassingen... Je eindigt je reis langs de ateliers waar je de ambachtslui aan het werk ziet. De fabricatie van chocolade zal voor jou geen geheimen meer hebben!

2 The Owl Distillery

Kom in het hart van The Owl Distillery (bezoek: 2u) twee majestueuze koperen ketels rechtstreeks uit Schotland bewonderen. We tonen je met trots onze koperen ketels uit het hart van Schotland en de passie waarmee we de lokale gerst omtoveren tot een 100% Belgische whisky: Belgian Owl. Tijdens 2 uren zal een gids je de eigenaardigheden in de wereld van Belgian Owl onthullen. Naast de ontdekking van zijn productieproces zal je ons brouwsel ook tijdens de dubbele tasting proeven, in zijn ongerijpte en in zijn gerijpte versie.

Forfait met maaltijd: beschikbaar op aanvraag.

Programma geldig het hele jaar door behalve op zondagvoormiddag.

Stavelot & Malmédy

© WBT - David Samyn

1

1 Abbaye de Stavelot

Au cœur de la plus ancienne fondation monastique de Belgique, 3 musées vous accueillent (visite : 2h). Le Musée de la Principauté de Stavelot-Malmedy propose un itinéraire moderne et ludique de l'Histoire d'un Etat de l'ancien Régime, vous le découvrirez à travers une visite guidée. Le Musée du Circuit de Spa-Francorchamps, en visite libre, se situe dans les caves voûtées de l'Abbaye. Il retrace l'histoire du «plus beau circuit du monde». Une présentation de véhicules d'exception, de documents vidéo inédits et d'objets insolites, font vivre la passion des pionniers aux pilotes d'aujourd'hui. Enfin, le Musée Guillaume Apollinaire à l'ambiance feutrée évoque le séjour du poète dans la région de Stavelot et plonge les visiteurs dans l'univers de l'auteur de la «Chanson du Mal-Aimé».

2 Malmundarium

Cet ancien Monastère est devenu le cœur touristique et culturel de Malmedy. Le cloître et sa cour intérieure sont devenus des bijoux et les combles, avec les charpentes du XVIIIe siècle, constituent un cadre particulièrement enchanteur. Un parc urbain sera prochainement aménagé aux abords du site. Sur une surface de 3.000 m², au rez-de-chaussée ainsi que dans les combles, le visiteur a l'embarras du choix pour découvrir le passé et le présent de Malmedy et sa région (visite : 1h30). Le concept adopté est multifonctionnel, innovant, interactif et ludique à souhait.

Forfait avec repas : disponible sur demande.

Programme valable toute l'année sauf les lundis (excepté durant les congés scolaires).

2

Info & réservation/reservering

Abbaye de Stavelot/Abdij van Stavelot
080 88 08 78 • abbayedestavelot.be

© WBT - David Samyn

1 Abdij van Stavelot

In de oudste abdij van België ontdek je 3 musea (bezoek: 2u). Het Museum van het Prinsdom Stavelot-Malmedy biedt je een moderne en speelse route aan door de geschiedenis van een Staat uit de tijd van het Ancien Régime. Je zal dit museum met een gids bezoeken. Het Museum van het Circuit Spa-Francorchamps, dat je vrij bezoekt, ondergebracht in de gewelfde kelders van de Abdij, geeft een beeld van de geschiedenis van 'het mooiste circuit ter wereld'. Een collectie bijzondere voertuigen, nieuwe video voorstellingen en ongewone voorwerpen geven de hedendaagse bestuurder even de passie terug van de pioniers van destijds. Het Museum Guillaume Apollinaire met ingetogen sfeer, tot slot, is gewijd aan het verblijf van de dichter in het gebied van Stavelot en dompelt de bezoekers onder in het artistieke universum van de auteur van 'La Chanson du Mal-Aimé'.

2 Malmundarium

Dit oude klooster is het toeristische en culturele hart van Malmedy geworden. Het klooster en zijn binnenkoer zijn juweeltjes geworden en de bovenverdiepingen, met hun 18e-eeuwse gebinte, vormen een uitzonderlijk fascinerend kader. Binnenkort wordt in de omgeving een stadspark aangelegd. Op een oppervlakte van 3.000 m², op de gelijkvloerse en bovenverdiepingen, heeft de bezoeker heel wat mogelijkheden om het verleden en het heden van Malmedy en zijn omgeving te ontdekken (bezoek: 1u30). Het concept waarvoor werd gekozen, is multifunctioneel, vernieuwend, interactief en speels.

Forfait met maaltijd: beschikbaar op aanvraag.

Programma geldig het hele jaar door behalve op maandag (behalve tijdens schoolvakanties).

Blegny-Mine

© FTPL

Info & réservation/reservering

Blegny-Mine

04 387 43 33 • domaine@blegnymine.be

© P.Feyenouli

© Blegny-Mine

Blegny-Mine

Unique en Belgique, découvrez un authentique charbonnage à -30 et -60 mètres sous terre ! Témoin de l'activité houillère en province de Liège, situé entre Liège et Maastricht, Blegny-Mine (visite : 5h) est une des quatre authentiques mines de charbon d'Europe dont les galeries souterraines sont accessibles aux visiteurs via le puits d'origine.

Enfilez votre veste, ajustez votre casque et descendez par la cage de mine à -30 et -60 mètres à la découverte du travail et de la vie quotidienne des «Gueules Noires». Découvrez ensuite le processus de triage et de lavage du charbon jusqu'à son expédition. Combinez en une journée la visite de la mine (2h), avec l'exposition permanente (1h) : parcourez librement huit siècles d'exploitation houillère (visite libre, possibilité de visite guidée). Terminez la journée en découvrant les bocages du Pays de Herve et la vieille ville de Dalhem à bord de trains miniatures touristiques (50').

Blegny-Mine et les 3 autres sites miniers majeurs de Wallonie (Le Bois du Cazier, Bois-du-Luc et Grand-Hornu) sont reconnus comme patrimoine mondial par l'UNESCO depuis juillet 2012.

Forfait avec repas : disponible sur demande.

Programme valable d'avril à novembre.

Blegny-Mijn

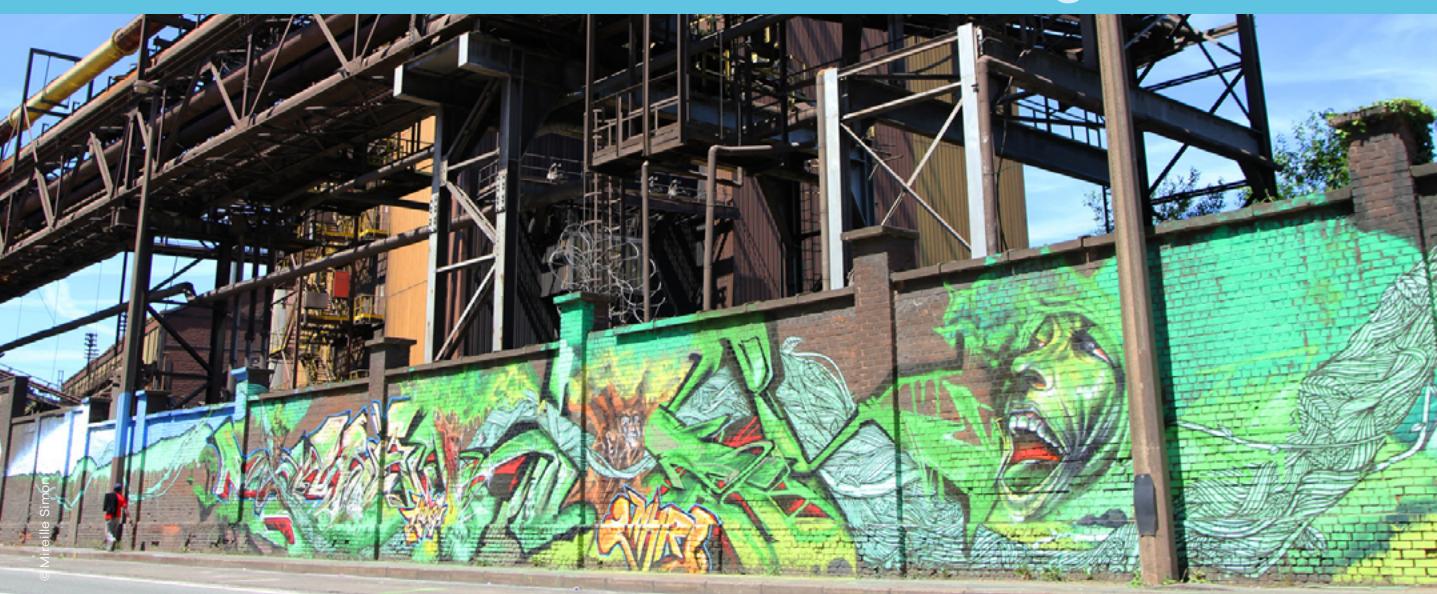
Uniek in België, bezoek een echt steenkoolmijn op -30 en -60 meter onder de grond! Als getuigenis van de Luikse mijnactiviteit tussen Luik en Maastricht is Blegny-Mijn (bezoek: 5u) een van de vier authentieke koolmijnen van Europa waarvan de ondergrondse galerijen nog toegankelijk zijn voor de bezoekers.

Trek je jas aan, zet je helm op, en zak in de liftkooi tot -30 en -60 meter diep voor een ontdekking van het dagelijks leven en van het werk van de 'Koempels'. Ontdek het volledige extractieproces en het kolensorsteer- en wasproces tot de verkoop. Combineer in één dag het bezoek aan de mijn (2u) met de permanente tentoonstelling (1u): ontdek acht eeuwen steenkoolontginning (vrij bezoek, begeleid bezoek mogelijk). Sluit je dag af met de reis door de boomgaarden van het Land van Herve en de oude stad van Dalhem aan boord van onze toeristentreintjes (50').

Blegny-Mijn en de drie andere mijnsites uit Wallonië (Le Bois du Cazier, Bois-du-Luc en Grand-Hornu) worden sinds juli 2012 erkend als Werelderfgoed door de Unesco.

Forfait met maaltijd: beschikbaar op aanvraag.

Programma geldig vanaf april tot en met november.

© Michèle Simon

Charleroi

Autrefois souvent décriée, Charleroi a réussi une **reconversion décalée**. Bénéficiant d'un riche passé industriel, c'est aujourd'hui une **destination tendance**. Elle mêle diverses facettes.

D'un côté, il y a **l'héritage de l'industrie lourde**, le berceau du Pays Noir avec ses cheminées et ses usines juxtaposées à des maisons ouvrières dans une joyeuse anarchie, mais aussi ses terrils.

D'un autre côté il y a la bande dessinée, le Street Art et la culture Alternative ! Avec son Musée de la Photographie et le Bois du Cazier, reconnu au patrimoine mondial de l'**UNESCO**, la ville jouit d'une renommée internationale. D'importants travaux de rénovations urbaines ainsi qu'une riche vie culturelle et associative donnent à la ville une **nouvelle jeunesse**.

Charleroi werd vroeger dikwijls bekritiseerd. Toch heeft de stad hard gewerkt aan een **geslaagde reconversie**. Het rijke industriële verleden zorgt ervoor dat Charleroi nu een **trendy bestemming** is. Het is de perfecte mix van diverse facetten.

Enerzijds is er de **erfenis van de zware industrie**. Charleroi is de bakermat van het Zwarte Land met zijn terrils, schoorstenen en fabrieken, die de sobere arbeiderswoningen overschaduwen. Het is een verrassend anarchistisch plaatje.

Aan de andere kant is er het stripverhaal, de streetart en de alternatieve cultuur! Het Museum van de fotografie en het Bois du Cazier, **Unesco**-werelderfgoed, zijn internationaal gerenommeerd. De indrukwekkende stadsrenovatiewerken en het rijk cultuur- en verenigingsleven bezorgen de stad een **tweede jeugd**.

Infos pratiques/praktische informatie

Maison du Tourisme du Pays de Charleroi
Place Charles II 20 • 6000 Charleroi
071 86 14 14 • cm-tourisme.be

© Leslie Artamonow

1 BPS22

Au sein de son édifice de verre et de fer construit pour l'exposition industrielle de 1911, le Musée d'art de la Province de Hainaut est un lieu d'expositions qui privilégie, entre autres, les formes d'art centrées sur l'actualité sociétale. Il présente des expositions temporaires tout au long de l'année.

Visite guidée (2h) disponible sur demande.

2 Carolo Street Art Tour

Ce parcours street art vous emmène d'œuvre en œuvre de la ville basse à la ville haute : fresques murales, sculptures et mobiliers urbains, cabines électriques customisées, mur d'expression libre... Celles-ci ont été principalement réalisées dans le cadre des Festivals Asphalte et Urban Dream par des Maisons de Jeunes, des artistes locaux et internationaux.

Une visite idéale pour les amateurs de photos insolites et de selfies !

Visite guidée (2h) disponible sur demande.

Réservation : Maison du Tourisme

3 Bois du Cazier

Ce site minier, reconnu par l'UNESCO, a été fondé en 1822. Très vite il se développe, grâce à la qualité de son charbon. Le 8 août 1956, un incendie survient dans le fond de la mine, entraînant la mort de 262 mineurs de diverses nationalités. Le site ferme définitivement onze ans plus tard. Le Bois du Cazier est un site unique qui montre aujourd'hui la dure réalité qu'était celle du charbonnage. Outre la découverte des infrastructures charbonnières, vous pourrez y visiter le Musée de l'Industrie, un espace consacré à la catastrophe du 8 août 1956 et le Musée du Verre.

Visite guidée (2h) disponible sur demande.

1 BPS22

Het Museum voor Kunst van de Provincie Henegouwen is ondergebracht in een industrieel gebouw van glas en metaal. Het werd in 1911 gebouwd ter gelegenheid van een industriële expo. In deze tentoonstellingsruimte kunnen verschillende kunstenaars terecht. Kunstenaars die bezig zijn met actuele maatschappelijke vraagstukken hebben een streepje voor. Het hele jaar door worden er tijdelijke tentoonstellingen georganiseerd.

Rondleiding (2u) beschikbaar op aanvraag.

2 Carolo Street Art Tour

Dit streetartparcours voert je van het ene werk naar het andere, van de benedenstad naar de bovenstad: muurschilderingen, beeldhouwwerken en straatmeubilair, aangepaste elektrische cabines, een vrije expressiemuur, enz. Deze werden voornamelijk gemaakt in het kader van de festivals Asphalte en Urban Dream door jeugdcentra en lokale en internationale kunstenaars. Een ideaal bezoek voor liefhebbers van buitengewone foto's en selfies!

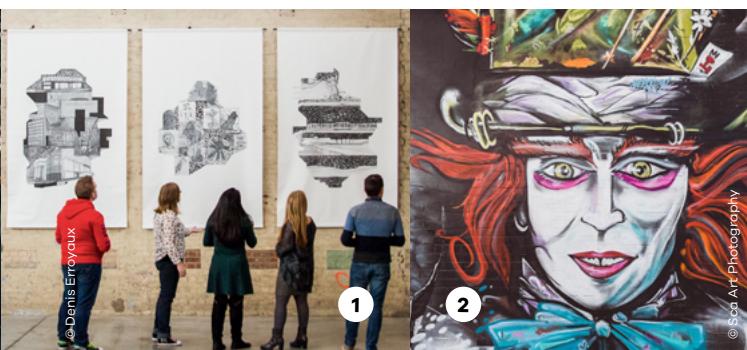
Rondleiding (2u) beschikbaar op aanvraag.

Reservering: Maison du Tourisme

3 Bois du Cazier

Deze mijnsite, Unesco-werelderfgoed, is in 1822 opgericht. Dankzij de uitstekende kwaliteit van de kolen kon de mijn zich zeer snel ontwikkelen. Op 8 augustus 1956 brak er beneden in de mijn een brand uit, waarbij 262 mijnwerkers van verschillende nationaliteiten omkwamen. Elf jaar later werd de site definitief gesloten. Bois du Cazier is een unieke plek. Vandaag de dag maak je er kennis met de harde realiteit van de steenkoolontgraving. Naast de infrastructuur van de kolenmijnen, kan je ook het industrie- en het glasmuseum bezoeken. Er is ook een zone die integraal gewijd is aan de ramp van 8 augustus 1956.

Rondleiding (2u) beschikbaar op aanvraag.

Mons Bergen

Capitale européenne de la culture en 2015, la ville de Mons compte de nombreux musées faisant la part belle à la création artistique actuelle ou ancienne, mais aussi à la science ou à l'Histoire.

La ville se caractérise à la fois par son ancrage dans le passé et par sa modernité. Son **patrimoine architectural** et ses ruelles anciennes lui confèrent le charme des villes historiques.

Cet **héritage** se visite : le beffroi, classé par l'UNESCO, la Collégiale Sainte-Waudru, la Grand'Place, le Jardin du Mayeur, le Château d'Havré...

Le **folklore local** omniprésent témoigne de l'attachement que les montois lui portent. La cité est aussi une ville dynamique qui ne manque pas d'occasions de faire la fête...

Als **Culturele Hoofdstad van Europa in 2015** heeft Bergen (Mons) heel wat musea met 'oude' en hedendaagse kunstwerken. Daarnaast heeft de stad ook een groot hart voor wetenschap en geschiedenis.

De stad wordt gekarakteriseerd door zijn houvast aan het verleden maar evengoed door zijn blik op de toekomst. Het **architecturale erfgoed** en de oude straatjes geven de stad een charmante en historische uitstraling.

De volgende **erfgoedpareltjes** zijn te bezoeken: het Belfort (Unesco-werelderfgoed), de collegiale Sint-Waltrudiskerk, de Grote Markt, de Jardin du Mayeur (tuin van de burgemeester), het kasteel van Havré...

De **lokale folklore** is alomtegenwoordig. Het is duidelijk dat de inwoners eraan verknocht zijn. Maar deze stad bruist evenzeer van het leven. Elke gelegenheid is goed om te feesten.

Infos pratiques/praktische informatie

VisitMons

Grand'Place 27 • 7000 Mons

065 33 55 80 • visitmons.be

1 Beffroi

Reconnu par l'UNESCO, cet édifice de 87 mètres de haut est l'unique beffroi de style baroque en Belgique. «El catiau», comme l'appellent les Montois, fut érigé entre 1661 et 1669. Son toit est caractéristique, en forme de bulbe central avec lanterneau accompagné de quatre petits bulbes d'angle. Il a servi de tour de guet et d'horloge communale. Un centre d'interprétation consacré à l'histoire du beffroi et à ses liens étroits avec celle de la ville y est installé. Il offre aussi une vue exceptionnelle sur la ville.

Visite guidée (1h30) disponible sur demande.

2 Musée du Doudou

Le Musée du Doudou vous invite à découvrir la Ducasse, bijou du patrimoine immatériel de l'UNESCO et du folklore montois. Entrez dans son univers et assistez au combat légendaire entre saint Georges et le Dragon !

Visite guidée (1h30) disponible sur demande.

3 Parcours L'Art habite la ville à Mons

Découvrez les œuvres Street Art au travers d'un parcours de presque 7km, à pied ou à vélo à Mons et aux alentours. Elles ont été réalisées dans le cadre du festival L'Art en ville.

Visite guidée (2h) disponible sur demande.

Réservation : [VisitMons](#)

1 Belfort

Dit 87 meter hoge gebouw, Unesco-werelderfgoed, is het enige belfort in barokstijl in België. 'El Catiau', zoals het door de inwoners wordt genoemd, werd gebouwd tussen 1661 en 1669. Zijn typische dak bestaat uit een centrale bol met een lichtkoepel en vier kleine hoekbollen. Vroeger werd het gebruikt als wachttoren en als officieel uurwerk van de stad. Het interpretatiecentrum vertelt de geschiedenis van het Belfort en de nauwe banden met de stad. Boven geniet je van een weergaloos uitzicht.

Rondleiding (1u30) beschikbaar op aanvraag.

2 Museum van de Doudou

In het museum van de Doudou ontdek je de Ducasse, een pareltje van Unesco-werelderfgoed en een belangrijk stuk folklore van de stad Bergen. Treed binnen in dit universum en neem deel aan het legendarische gevecht tussen Sint-Joris en de draak.

Rondleiding (1u30) beschikbaar op aanvraag.

3 Parcours 'Kunst bewoont de stad'

Ga op ontdekkingstocht langs de vele streetartwerken in Bergen en omgeving. Volg het parcours van ongeveer 7 km, te voet of met de fiets. De werken zijn gerealiseerd in het kader van het festival 'Kunst in de stad'.

Rondleiding (1u) beschikbaar op aanvraag.

Reservering: [VisitMons](#)

© Jon Dhondt

Tournai Doornik

Tournai est l'une des plus **anciennes villes de Belgique**. Elle garde de nombreuses traces de son histoire multi-millénaire dans son **architecture préservée**.

Vous pourrez notamment visiter le **plus vieux beffroi** de Belgique ainsi que la Cathédrale Notre-Dame, héritages de l'époque médiévale tous deux inscrits sur la liste de l'**UNESCO**.

Dans un tout autre style, le Musée des Beaux-Arts a été dessiné par Victor Horta. Vous y découvrirez les tableaux de grands noms de l'art, du Moyen Age à nos jours.

Héritière d'un riche **folklore**, Tournai est aussi une ville festive avec son carnaval, ses géants, ses fêtes traditionnelles, ses festivals...

Lors de votre visite, prenez le temps de flâner sur les rives de l'Escaut et de boire un verre sur la Grand'Place, vivante et conviviale !

Infos pratiques/praktische informatie

Visit Tournai

Place Paul-Emile Janson 1 • 7500 Tournai

069 22 20 45 • visittournai.be

Doornik (Tournai) is een van de **oudste steden van België**. De goed **bewaarde architectuur** vertelt het verhaal van de rijke geschiedenis van de stad gedurende meerdere millennia.

Je kunt er het **oudste belfort** van België bewonderen, maar evenzeer de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal. Allebei deze middeleeuwse gebouwen zijn **Unesco-werelderfgoed**.

Ook heel bijzonder - zij het in een totaal andere stijl - is het Museum voor Schone Kunsten, ontworpen door Victor Horta. Je ontdekt er werken van bekende kunstschilders van de middeleeuwen tot nu.

Doornik is ook een feestelijke stad met een rijke **folklore**, denk maar aan carnaval, de reuzen, traditionele feesten en festivals.

Neem tijdens jouw bezoek zeker ook de tijd om langs de oevers van de Schelde te flaneren en een drankje te nuttigen op de levendige en gezellige Grote Markt.

© Antsal Trelo

© Jon Di Hand

➊ Onze-Lieve-Vrouwekathedraal

De kathedraal van Doornik is met haar vijf klokkentorens een middeleeuws architecturaal juweeltje, door Unesco erkend als werelderfgoed. Het gebouw maakt indruk door zijn immense afmetingen: 134 m lang en 67 m breed op het niveau van het dwarsschip. De hoogste torens zijn 83 m. Het schip en het dwarsschip zijn in de 12^e eeuw in romaanse stijl gebouwd, terwijl het koor - voltooid in 1254 - gotisch is. De kathedraal wordt al jaren grondig gerestaureerd, maar blijft open. Bezoek zeker ook de Schatkamer. Er zijn prachtig goudsmidpareltjes te ontdekken.

Rondleiding (2u) beschikbaar op aanvraag.

➋ Folkloremuseum (MuFlim)

In dit museum worden alle aspecten van het leven in Doornik van 1800 tot heden geïllustreerd: oude ambachten, vrijetidsbesteding, religie, folklore, mode... Bewonder de grote collectie voorwerpen en reconstructies. Neem een duik in het verleden van de stad en ontdek de apotheek, de school, een mobiel frietkraam, een cabaret, of probeer het traditionele 'ijzeren spel'! Mis de grote reliëfplattegrond niet, die onlangs is opgeknapt en is voorzien van een centraal animatiesysteem!

Rondleiding (2u) beschikbaar op aanvraag.

➌ Ontdekkingswandeling binnen de stadsmuren

Ontdek onder begeleiding van een gids en met comfortabele schoenen de oude wijken, de opmerkelijke monumenten en de architectonische schatten binnen de stadsmuren. Laat je verrassen door de vele gebeurtenissen en machtige vorsten die de stad heeft gekend aan de hand van meer dan 2.000 jaar geschiedenis, van de oorsprong vanaf de stad tot de stadsvernieuwing.

Rondleiding (2u) beschikbaar op aanvraag.

Reservering: Dienst voor Toerisme.

De Dienst voor Toerisme van Doornik stelt voor groepen vanaf 10 personen verschillende formules voor tegen aantrekkelijke prijzen om een moment van ontdekking, ontspanning en degustatie te komen delen.

Ongeacht je vervoermiddel, of je met vrienden, familie of je vereniging komt, de brochure 'Groepen 2022' is perfect!

069 22 20 45 • info@visitournai.be

2

© P.L.Berloo

➍ La Cathédrale Notre-Dame

La cathédrale aux cinq clochers est un véritable bijou d'architecture médiévale reconnu par l'UNESCO. Elle impressionne par ses dimensions : 134m de long et 67m de large au niveau du transept. Les plus hautes tours font 83m. La nef et le transept ont été construits au XIIe siècle dans un style roman tandis que le choeur, achevé en 1254, est de style gothique. Elle fait l'objet d'une restauration en profondeur depuis plusieurs années mais reste ouverte. La salle du Trésor vous dévoile de magnifiques pièces d'orfèvrerie.

Visite guidée (2h) disponible sur demande.

➎ Musée de Folklore et des Imaginaires (MuFlim)

Ce sont tous les aspects de la vie tournaisienne de 1800 à nos jours qui sont illustrés dans ce musée : les métiers anciens, les loisirs, la religion, le folklore, la mode... Il présente une large collection d'objets et de reconstitutions. Vous pourrez ainsi vous plonger dans le passé tournaisien et déambuler entre une pharmacie, une école, une friterie ambulante, un cabaret, et même essayer le traditionnel « jeu de fer » ! Ne manquez pas le grand plan en relief, récemment remis à neuf et doté d'un système d'animation centralisé !

Visite guidée (2h) disponible sur demande.

➏ Balade découverte intra-muros

Accompagnés d'un guide et confortablement chaussés, partez à la découverte des vieux quartiers, des monuments remarquables et des trésors architecturaux intra-muros. Au fil de 2000 ans d'histoire, depuis les origines jusqu'à la rénovation urbaine, les nombreux événements et puissants monarques que connaît la ville vous surprendront.

Visite guidée (2h) disponible sur demande.

Réservation : Office du Tourisme.

L'Office du Tourisme de Tournai suggère, pour les groupes à partir de 10 personnes, diverses formules à prix attractifs pour venir partager un moment de découverte, de détente et de dégustation.

Quel que soit votre moyen de locomotion, que vous veniez entre amis, en famille ou avec votre association, la brochure «groupes 2022» vous est destinée !

069 22 20 45 • info@visitournai.be

Vie de Château, vie de Coron

Prinsenleven – arbeidersleven

Info & réservation/reservering

Bois-du-Luc

064 28 20 00 • info@boisdulucmmdd.be

1

© Francis Vuillemin

© Domaine du Château de Seneffe - E. VILLEBROQ
© Domaine du Château de Seneffe - E. VILLEBROQ

2

© Guy Encanté

1 Le Château de Seneffe

Faste et Intimité au Château de Seneffe (visite : 2h), c'est voir, entendre, sentir, apprendre et découvrir la collection permanente du Musée de l'orfèvrerie de la Fédération Wallonie-Bruxelles de façon ludique et vivante. Lieu de promenades, le Parc du Domaine du Château de Seneffe est aussi un site d'expositions en plein air, un espace événementiel où les visiteurs sont séduits par le paysage bucolique et la variété des manifestations. La visite qui vous est proposée est la visite «d'exception» qui s'adresse aux groupes qui veulent approfondir l'ap-proche XVIIIeme du Domaine de Seneffe avec un atelier «Le chocolat du matin ou de l'après-midi». Partez pour un voyage au cœur des saveurs exotiques conquises au siècle des Lumières et terminez la visite par une dégustation façon Comtesse Depestre.

2 Le site minier du Bois-du-Luc

Inscrit sur la liste du patrimoine mondial de l'UNESCO, le site minier du Bois-du-Luc (visite : 2h) est un témoignage exceptionnel de l'ère industrielle. Exceptionnel de par l'intégrité et l'authenticité de son héritage patrimonial, illustration éloquente de l'impact de l'industrialisation aux niveaux technique, paysager, architectural et social. Le site minier appartient à l'histoire d'une société charbonnière qui se distingue par sa longévité. Née en 1685, elle ferme ses portes en 1973. C'est en 1846 que s'ouvre la Fosse Saint-Emmanuel dans le lieu-dit du Bois-du-Luc. Celle-ci forme le noyau fondateur d'un complexe industriel et social remarquablement conservé. En face des lieux de travail : un remarquable village ouvrier unique en Europe qui comprend une cité et un ensemble d'équipements sociaux, culturels, festifs et religieux bâti de 1838 à 1923.

Forfait avec repas : disponible sur demande.

Programme valable toute l'année sauf les lundis.

1 Het Kasteel van Seneffe

Faste et Intimité (praal en intimiteit) in het Kasteel van Seneffe (bezoek: 2u) laat je de permanente collectie van het Museum voor Edelsmeedkunst van de Federatie Wallonië-Brussel op een ludieke en frisse manier beleven. Het Domeinpark van het Kasteel van Seneffe is een plaats om te wandelen, een tentoonstellingsplek in openlucht en een plaats voor evenementen. Bezoekers worden verrast door het bucolische landschap en de sprookjesachtige sfeer van de evenementen. De 'bijzondere' bezoeken richten zich tot groepen die de 18^e-eeuwse ervaring van het Domein van Seneffe verder willen verdiepen door een workshop 'Chocolade's ochtends of 's namiddags'. Vertrek op reis naar het hartje van de exotische smaken die de Verlichting veroverd hebben en sluit je bezoek af met een proeverij op de wijze van Gravin Depestre.

2 De mijnsite van Bois-du-Luc

De mijnsite van Bois-du-Luc (bezoek: 2u) is een bijzondere getuige van de industrialisering, erkend als Unesco-werelderfgoed. Het geheel is bijzonder door zijn integriteit en authenticiteit. Bois-du-Luc toont de impact van de industrialisering op de techniek, het landschap, de architectuur en de maatschappij. De mijnsite werd gebouwd door een mijnuitbating die zich onderscheidt door zijn lange levensduur: actief sinds de oprichting in 1685 en pas gesloten in 1973. In 1846 werd de Sint-Emmanuelmijn in Bois-du-Luc geopend. De Sint-Emmanuelmijn vormde de kern van een industrieel en sociaal complex, dat zeer opmerkelijk is en goed bewaard gebleven is. Tegenover de werkplaatsen bevindt zich een opmerkelijk mijndorp, een dorp met sociale, culturele, religieuze en feestvoorzieningen, gebouwd tussen 1838 en 1923.

Forfait met maaltijd: beschikbaar op aanvraag.

Programma geldig het hele jaar door behalve op maandag.

Pipaix & Lessines

1 Le Dubuisson Beerstorum

Le Dubuisson Beerstorum (visite : 2h30) est une expérience interactive au cœur de l'histoire de la Brasserie Dubuisson ainsi que dans l'univers et les secrets de fabrication de ses bières. La visite vous plongera dans le château de Ghyssegries, là où tout commença pour la Brasserie en 1769 ! Un parcours dans lequel réalité virtuelle, animations 3D et escape game se confronteront aux traces du passé. En complément vous effectuerez une visite de la Brasserie qui se terminera par une dégustation de trois de ses bières (sur un choix de quatre bières différentes) dans la taverne située juste à côté du musée.

2 L'Hôpital Notre-Dame à la Rose

Fondé en 1242, l'Hôpital Notre-Dame à la Rose (visite : 2h) est un des derniers exemples de site hospitalier autarcique complet avec sa ferme, ses jardins, sa glacière et son cimetière, à côté des bâtiments conventuels et hospitaliers. Il est le témoin du mode de fonctionnement des hôpitaux du Moyen Âge. Cet Hôtel-Dieu est exceptionnel par l'état de conservation de l'ensemble du site, par la diversité des constructions et par la richesse des collections artistiques, pharmaceutiques et médicales, présentées dans leur cadre authentique. L'Hôtel-Dieu de Lessines, sa ferme et ses jardins sont classés Patrimoine Majeur de Wallonie.

Forfait avec repas : disponible sur demande.

Programme valable toute l'année sauf les lundis (excepté les jours fériés).

Info & réservation/reservering

Dubuisson Beerstorum • 069 67 22 22
h.viste@dubuisson.com

1 Het Dubuisson Beerstorum

Het Dubuisson Beerstorum (bezoek: 2u30) biedt een interactieve ervaring in het hart van de geschiedenis van de Brouwerij Dubuisson en in de wereld en de geheimen van haar bierproductie. Het bezoek dompelt je onder in het Kasteel van Ghyssegries, waar alles begon voor de brouwerij in 1769. Een parcours waarin virtuele realiteit, 3D-animaties en een escape game geconfronteerd worden met de sporen van het verleden. Aansluitend op het bezoek van de brouwerij biedt de Brouwerij Dubuisson een proeverij aan van drie van haar bieren (keuze uit vier verschillende bieren) in de taverne naast het museum.

2 Het Gasthuis O.L.V. met de Roos

Het Gasthuis O.L.V. met de Roos (bezoek: 2u) werd in 1242 opgericht. Het is een van de laatste voorbeelden van een zichzelf bedrijpend hospitaal, met boerderij, tuinen, ijskelder en kerkhof, naast de kloostergebouwen en het ziekenhuis. Het is een getuige van de werking van hospitalen tijdens de middeleeuwen. Dit Godshuis is buiten gewoon omwille van de goede staat waarin het zich bevindt, de verscheidenheid van de gebouwen, en de rijke kunst-, farmaceutische en medische verzamelingen, voorgesteld in een uniek kader. Dit gasthuis van Lessines, de boerderij en de tuinen behoren tot het Belangrijke Erfgoed van Wallonië.

Forfait met maaltijd: beschikbaar op aanvraag.

Programma geldig het hele jaar door behalve op maandag (behalve op feestdagen).

1

De Strépy à La Louvière

Van Strépy naar La Louvière

1 L'Ascenseur funiculaire de Strépy-Thieu

Visitez le plus grand ascenseur à bateaux d'Europe avec ses 73 mètres de dénivellation ! (visite : 3h30) Vous découvrirez aussi l'exposition «Voies d'eau d'hier, d'aujourd'hui et de demain», sur l'histoire et l'avenir du transport fluvial, le panorama et une vue sur la salle des machines. Puis, embarquez à bord d'une péniche et partez en croisière guidée à la découverte des ascenseurs hydrauliques du Canal du Centre, témoins du passé industriel de la région, et classés patrimoine mondial de l'UNESCO.

2 Keramis

Musée, espace d'art et de création dédié à la céramique, Keramis (visite : 1h30) est érigé sur le site de l'ancienne faïencerie Boch Keramis à La Louvière. Son architecture, contemporaine et audacieuse, englobe un édifice ancien classé qui contient trois fours-bouteilles géants, les derniers exemplaires du genre en Belgique. Le musée possède une remarquable collection de faïences produites aux 19e et 20e siècles à la manufacture Boch Keramis, fleuron de l'industrie belge.

ALTERNATIVE

3 Musée Royal de Mariemont

Laissez-vous charmer par un parc naturel et archéologique, qui vous invite à un voyage à la croisée du temps et des cultures. Les trésors des plus grandes civilisations du monde se mêlent à ceux de notre propre histoire, celle du Hainaut et de la Belgique. (visite : 1h40).

Forfait avec repas : disponible sur demande.

Programme valable d'avril à octobre.

Info & réservation/reservering

Voies d'Eau du Hainaut • 078 059 059
info@voiesdeau.hainaut.be

© Keramis

1 Kabellift van Strépy-Thieu

Ontdek de grootste scheepslift ter Europa met zijn 73 meter hoogteverschil (bezoek: 3u30)! Je ontdekt ook de tentoonstelling 'Waterwegen van gisteren, vandaag en morgen', over de ontwikkeling van de Belgische binnenscheepvaart en de toekomst van het watervervoer. Je geniet van een uitzonderlijke panorama en uitzicht over de machinekamer en de omliggende streek. Scheep nadien in op een boot en maak een cruise met uitleg over de hydraulische liften, getuigen van het industriële verleden van de streek en door Unesco opgenomen als Werelderfgoed.

2 Keramis

Museum en centrum voor kunst en creatie, gewijd aan keramiek. Keramis (bezoek: 1u30) bevindt zich op de site van de oude faiencefabriek Boch Keramis in La Louvière. De hedendaagse en gedurfde architectuur omsluit een oud, als monument geklasseerd gebouw met drie reuzengrote flessenovens, de laatste exemplaren van hun soort in België. Het museum bezit een bijzondere verzameling faïences uit de 19e en 20e eeuw van de fabriek Boch Keramis, een gewezen parel van de Belgische industrie.

ALTERNATIEF

3 Koninklijk Museum van Mariemont

Laat je betoveren door een natuur- en archeologisch park dat je uitnodigt op een reis naar het kruispunt van tijd en culturen. Schatten uit de grootste beschavingen ter wereld vermengen zich met die van onze eigen Henegouwse en Belgische geschiedenis (bezoek: 1u40).

Forfait met maaltijd: beschikbaar op aanvraag.

Programma geldig vanaf april tot en met oktober.

Chimay

© Philippe Loison

1

Info & réservation/reservering

Chimay Experience • 060 2114 33
espace@chimaygestion.be

2

© Chimay Experience

3

© Bruno D'Alimonte

1 Le Château de Chimay

Le Château de Chimay (visite : 1h30), symbole architectural de la Principauté, est toujours habité par la famille princière ! Avec plus de mille ans d'existence, ce magnifique manoir fut le théâtre de tous les grands événements de l'Histoire européenne, tandis que les 23 comtes, princes et ducs qui s'y sont succédé sans interruption depuis 1437 à la tête de la principauté en furent souvent des acteurs majeurs. Faites la connaissance de ce lieu incontournable du Hainaut et de ses occupants, passés et présents, en suivant le parcours (visite interactive, spectacle 3D) qui vous emmènera dans le majestueux théâtre !

2 Chimay Expérience

Tablette en main, Chimay Expérience (visite : 40 min) vous invite à plonger au cœur de son exposition interactive à la découverte des secrets de fabrication des produits trappistes de Chimay. Vous découvrirez entre autres une maquette animée de l'abbaye, un livre d'or virtuel, un meuble à ingrédients... Et le meilleur pour la fin... rendez-vous à l'Auberge de Poteaupré autour d'une délicieuse Chimay au fût (25 cl).

3 L'Aquascope de Virelles

À l'Aquascope de Virelles (visite : 2h), dans l'espace muséographique, plongez au cœur de l'étang : les animaux aquatiques y dévoilent leurs records et astuces. Sur grand écran, suivez la vie de l'étang au fil des saisons. Prêt pour la promenade ? C'est le moment d'aller voir l'étang de plus près : en dessous de l'eau, au bord de l'eau et même depuis la cime des arbres ! Apprêtez-vous à remonter le temps au fil des 500 ans d'histoire de l'étang, qui en a connu bien des bouleversements. Enfin, vous découvrirez comment contribuer à la protection de l'environnement.

Forfait avec repas : disponible sur demande.

Programme valable d'avril à octobre.

1 Het kasteel van Chimay

Het kasteel van Chimay (bezoek: 1u30), het architecturale symbool van het Prinsdom, wordt nog steeds bewoond door de prinselijke familie! Dit prachtige landhuis, dat meer dan duizend jaar bestaat, is het toneel geweest van alle grote gebeurtenissen uit de Europese geschiedenis, terwijl de 23 graven, prinsen en hertogen die elkaar sinds 1437 aan het hoofd van het vorstendom zonder onderbreking hebben opgevolgd, vaak hoofdrolspelers waren. Maak kennis met deze belangrijke plaats in Henegouwen en zijn bewoners, vroeger en nu, door de rondleiding te volgen (interactief bezoek, 3D-show) die je meeneemt naar het majestueuze theater!

2 Chimay Expérience

Duik bij Chimay Expérience (bezoek: 40 min) met een tablet in de hand in het hartje van de tentoonstelling en ontdek de geheimen van de productie van de Chimay trappistenbieren en -kazen. Verschillende modules zullen je op een interactieve manier leiden: geanimeerd schaalmodel van de abdij van Scourmont, virtuele gouden boek, ingrediëntenruimte, ... Het bezoek wordt afgesloten met een lekkere Chimay van het vat (25 cl) in de herberg.

3 Aquascope van Virelles

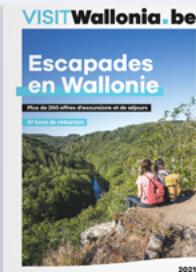
Neem in het museumgedeelte van de Aquascope van Virelles (bezoek: 2u) een (droge) duik in de vijver: de waterdieren laten er in hun kaarten kijken. Volg het leven in de vijver doorheen de seizoenen op een groot scherm. Klaar voor de wandeling? Het ogenblik is aangebroken om de vijver van naderbij te bekijken: onder het water, aan de rand van het water en zelfs vanuit de toppen van de bomen! Bereid je voor op een tijdssprong van 500 jaar in de woelige geschiedenis van de vijver. Ten slotte ontdek je hoe je kunt bijdragen aan de bescherming van het milieu.

Forfait met maaltijd: beschikbaar op aanvraag.

Programma geldig van april tot en met oktober.

Découvrez nos autres brochures sur
visitwallonia.be/brochures

Ontdek onze andere brochures op
visitwallonia.be/onze-brochures

VISITWallonia.be
Tout pour s'évader en Belgique!
Beleef Wallonië en de Ardennen!

Une réalisation de Wallonie Belgique Tourisme (WBT) asbl, en collaboration avec Attractions et Tourisme – Numéro d’entreprise 0888.366.085
Rue du Marché aux Herbes, 25-27 – 1000 Bruxelles (siège social) / Avenue Comte de Smet de Nayer, 14 – 5000 Namur (siège d’exploitation) •
Éditeur responsable : Etienne Claude, Directeur Général de WBT • Coordination : F. Trauwaen, S. Boutefeu • Conception et prépresse : Lielens •
Photos : © Dinant Evasion - © AdobeStock • Imprimé en septembre 2021 • Toutes les informations de cette brochure ont été rassemblées avec le
maximum de précautions et sont publiées à titre indicatif. Cette brochure n'est en aucun cas contractuelle et ne peut engager la responsabilité
de l'éditeur. Toutes erreurs, omissions involontaires ou modifications ultérieures ne pourraient engager la responsabilité de Wallonie Belgique
Tourisme asbl. **L'abus d'alcool est dangereux pour la santé. Sachez consommer et apprécier avec modération.** N° de dépôt : D/2021/9186/29

Een realisatie van Wallonië België Toerisme (WBT) vzw, in samenwerking met Attractions & Tourisme – Ondernemingsnummer 0888.366.085
Grasmarkt 25-27 – 1000 Brussel (maatschappelijke zetel) / Avenue Comte de Smet de Nayer, 14 – 5000 Namur (exploitatiezetal) • Verantwoordelijke
uitgever: Etienne Claude, Directeur-generaal van WBT • Coördinatie: F. Trauwaen, S. Boutefeu • Foto's: © Dinant Evasion - © AdobeStock •
Concept en prepress: Lielens • Gedrukt in september 2021 • Alle gegevens op deze brochure werden nauwgezet verzameld maar worden enkel
ter informatie gepubliceerd. Deze brochure is in geen enkel geval contractueel en de uitgever kan nooit aansprakelijk worden gesteld. Alle
onvrijwillige vergissingen en weglatingen van latere wijzigingen vallen buiten de aansprakelijkheid van Wallonië België Toerisme vzw.

Overdagdig gebruik van alcohol is nadelig voor de gezondheid. Geniet maar drink met mate.

Depotnummer: D/2021/9186/29